

I. megoldás. Ha $f(x)$ ötödfokú, $f(x) + 1$ és $f(x) - 1$ is ilyen. Ha $(f(x) + 1)$ -ből $(x - 1)^3$ kiemelhető, akkor van olyan $q(x) = ax^2 + bx + c$ másodfokú polinom, amelyre

$$(1) \quad f(x) + 1 \equiv (x - 1)^3(ax^2 + bx + c),$$

és hasonlóan, ha $(f(x) - 1)$ -ből $(x + 1)^3$ kiemelhető, akkor van olyan $p(x) = dx^2 + ex + g$ másodfokú polinom, amelyre

$$(2) \quad f(x) - 1 \equiv (x + 1)^3(dx^2 + ex + g).$$

(1)-ből (2)-t kivonva:

$$2 \equiv (x - 1)^3(ax^2 + bx + c) - (x + 1)^3(dx^2 + ex + g),$$

vagyis

$$2 \equiv (a - d)x^5 + (b - 3a - e - 3d)x^4 + (c - 3b + 3a - g - 3e - 3d)x^3 + (-3c + 3b - a - 3g - 3e - d)x^2 + (3c - b - 3g - e)x - c - g$$

adódik. Az azonosság minden x -re csak úgy teljesül, ha a jobb oldalon

$$(3) \quad -(c + g) = 2,$$

és a magasabb fokú tagok együtthatója nulla, tehát

$$(4) \quad \begin{aligned} a = d, \quad b - 3a = e + 3d, \quad c - 3b + 3a = g + 3e + 3d, \\ -3c + 3b - a = 3g + 3e + d, \quad 3c - b = 3g + e. \end{aligned}$$

A (3) és (4) egyenletrendszer 6 ismeretlenes, 6 egyenletből álló lineáris egyenletrendszer. Az ismert módszerek bármelyikével megoldva :

$$a = d = -\frac{3}{8}, \quad b = -\frac{9}{8}, \quad e = \frac{9}{8}, \quad c = g = -1.$$

A keresett polinomra (1)-ből

$$f(x) = (x - 1)^3 \left(-\frac{3}{8}x^2 - \frac{9}{8}x - 1 \right) - 1 = -\frac{3}{8}x^5 + \frac{5}{4}x^3 - \frac{15}{8}x$$

adódik. Ez a polinom valóban megfelelő, és megoldásunkból látszik, hogy ez az egyetlen ilyen polinom.

II. megoldás. Ha $(f(x) + 1)$ -ből kiemelhető $(x - 1)^3$, akkor a deriváltja, $f'(x)$, osztható $(x - 1)^2$ -tel. $(f(x) - 1)$ -ből $(x + 1)^3$ emelhető ki, tehát deriváltjának, $f'(x)$ -nek a -1 kétszeres gyöke, tehát $f'(x)$ -ből $(x + 1)^2$ is kiemelhető. Így azt kapjuk, hogy $f'(x)$ -ből kiemelhető.

$$(x - 1)^2(x + 1)^2 = (x^2 - 1)^2 = x^4 - 2x^2 + 1.$$

De $f(x)$ ötödfokú, így $f'(x)$ negyedfokú. Ebből

$$f'(x) = A(x^4 - 2x^2 + 1)$$

következésképp

$$f(x) = \frac{Ax^5}{5} - \frac{2Ax^3}{3} + Ax + C.$$

A és C kiszámításához azt kell meggondolnunk, hogy $f(x) + 1$ osztható $(x - 1)^3$ -nel, tehát $f(1) + 1 = 0$, azaz $f(1) = -1$.

$$(5) \quad -1 = f(1) = \frac{A}{5} - \frac{2A}{3} + A + C.$$

Másrészt $f(x) - 1$ osztható $(x + 1)^3$ -nel, tehát $f(-1) - 1 = 0$, azaz $f(-1) = 1$.

$$(6) \quad 1 = f(-1) = -\frac{A}{5} + \frac{2A}{3} - A + C.$$

(5) és (6) összeadásából $0 = 2C$, azaz $C = 0$. Ha (6)-ból (5)-öt kivonjuk, akkor $-\frac{16}{15}A = 2$, tehát $A = \frac{-15}{8}$ adódik. Ebből

$$f(x) = -\frac{3}{8}x^5 + \frac{5}{4}x^3 - \frac{15}{8}x.$$

Ez a polinom (és csak ez) megfelel a követelményeknek.

III. megoldás. Ha $f(x) - 1$ -ből kiemelhető $(x + 1)^3$, akkor $f(-x) - 1$ -ből $(-x + 1)^3$, azaz $-(x - 1)^3$ emelhető ki. Így $(x - 1)^3$ kiemelhető $f(x) + 1$ -ből és $f(-x) - 1$ -ből, tehát a kettő összegéből, $f(x) + f(-x)$ -ből is. Hasonlóan kapjuk, hogy $f(x) + f(-x)$ -ből $(x + 1)^3$ is kiemelhető.

Az $f(x) + f(-x)$ polinom is (legfeljebb) ötödfokú, s kiemelhető belőle $(x + 1)^3$ és $(x - 1)^3$, tehát $(x + 1)^3(x - 1)^3$ is (mert az $(x + 1)^3$ és $(x - 1)^3$ polinomoknak nincs közös polinom osztójuk). Egy legfőljebb ötödfokú polinomból csak akkor lehet kiemelni az $(x + 1)^3(x - 1)^3$ hatodfokú polinomot, ha az azonosan nulla polinomról van szó. Tehát

$$(7) \quad f(x) + f(-x) \equiv 0, \quad \text{azaz} \quad f(x) \equiv -f(-x),$$

vagyis $f(x)$ páratlan függvény.

Legyen $f(x) = a_5x^5 + a_4x^4 + a_3x^3 + a_2x^2 + a_1x + a_0$. (7) szerint $f(0) = -f(0)$, tehát $a_0 = f(0) = 0$. Az $a_5x^5 + a_3x^3 + a_1x$ függvény páratlan, és páratlan függvények különbsége is páratlan, tehát a

$$g(x) = a_4x^4 + a_2x^2 = f(x) - a_5x^5 - a_3x^3 - a_1x$$

függvény páratlan. Másrészt $g(x)$ nyilván páros is, tehát $g(-x) \equiv g(x) \equiv -g(-x)$, s innen $g(x) \equiv 0$ adódik. $g(x)$ tehát azonosan nulla, s így $a_4 = a_2 = 0$, tehát $f(x) \equiv a_5x^5 + a_3x^3 + a_1x$.

$f(x) + 1$ -ből kiemelhető $(x - 1)^3$, tehát deriváltjából, $f'(x)$ -ből $(x - 1)^2$ és $f''(x)$ -ből $(x - 1)$. Tehát $f(1) + 1 = f'(1) = f''(1) = 0$. Ezt behelyettesítve a

$$0 = f(1) = a_5 + a_3 + a_1 + 1,$$

$$0 = f'(1) = 5a_5 + 3a_3 + a_1,$$

$$0 = f''(1) = 20a_5 + 6a_3$$

egyenletrendszerhez jutunk. Ennek az egyenletrendszernek az $a_5 = -\frac{3}{8}$, $a_3 = \frac{5}{4}$, $a_1 = -\frac{15}{8}$ számhármass a megoldása.

Tehát a feladatnak csak az $f(x) = -\frac{3}{8}x^5 + \frac{5}{4}x^3 - \frac{15}{8}x$ polinom felelhet meg, s ez meg is felel.

Megjegyzés. A III. megoldás gondolatmenetével belátható, hogy ha a $p(x)$ polinomfüggvény páratlan függvény, akkor a páros fokú tagok együtthatója nulla. Ha $p(x)$ páros függvény, akkor a páratlan fokú tagok együtthatója 0.